

stadtraum

stadtraum Polska Sp. z o.o.

Biuro Projektowe

ul. Drużbickiego 11 61-693 Poznań

Stadium dokumentacji:

PROJEKT WYKONAWCZY

Nazwa zadania:

Opracowanie dokumentacji projektowej pn. „Projekt chodnika po wschodniej stronie ul. Piotunowej na odcinku od ul. Kminkowej do ul. Podbiałowej.”

Adres Inwestycji: *ul. Piotunowa w Poznaniu*

Inwestor: *Zarząd Dróg Miejskich
ul. Wilczak 17
61-623 Poznań*

Branża: *drogowa*

Kategoria obiektu: *XXV*

Warunki geotechniczne: *G1*

Nr działek, na których zlokalizowana jest inwestycja:

Miasto Poznań, obręb 0055, arkusz 12, działka nr: 4/2, 100/2, 94/16.

STANOWISKO	IMIĘ I NAZWISKO	NR UPRAWNIEŃ	SPECJALNOŚĆ	DATA	PODPIS
Projektant	mgr inż. Paweł Borowiak	WKP/0289/POOD/12	drogowa	09.2025	
Sprawdzający	mgr inż. Aleksander Sagan	WKP/0114/POOD/11	drogowa	09.2025	

Poznań, wrzesień 2025 r.

SPIS TREŚCI:

SPIS TREŚCI:	2
A. UZGODNIENIA I OPINIE	3
B. CZĘŚĆ OPISOWA	14
1. Informacje wstępne	14
1.1. Przedmiot opracowania	14
1.2. Podstawa opracowania	14
1.3. Cel opracowania	15
1.4. Zestawienie działek	15
2. Oświadczenie projektanta i sprawdzającego	16
3. Zakres opracowania	17
4. Istniejące zagospodarowanie pasa drogowego	18
5. Projektowane zagospodarowanie terenu	21
6. Infrastruktura techniczna niebędąca przedmiotem projektu	23
7. Konstrukcje nawierzchni	23
8. Zieleń	25
9. Odwodnienie	25
10. Informacje uzupełniające	25
C. CZĘŚĆ RYSUNKOWA	27
Spis rysunków:	27
D. INFORMACJA BIOZ – BRANŻA DROGOWA	33

A. UZGODNIENIA I OPINIE

- a. Opinia pozytywna Koordynatora ds. dostępności przestrzeni publicznej, pismo znak: ZDM-PE.491.18.2025.4

Zarząd Dróg Miejskich

ZDM-PE.491.18.2025.4

Poznań, zgodnie z datą w podpisie

STADTRAUM POLSKA
ul. DRUŻBICKIEGO 11
61-693 POZNAŃ

ZDM-25-171775

Dotyczy: projekt chodnika po wschodniej stronie ul. Piółunowej na odcinku od ul. Kminkowej do ul. Podbiałowej w Poznaniu

Odpowiadając na Państwa wniosek w w/w sprawie informuję, że skorygowany i przesłany do zaopiniowania w dniu 28.08.2025 r. projekt, w zakresie dostępności przestrzeni publicznej, opiniuję pozytywnie bez dodatkowych uwag.

Niezależnie od powyższego informuję, że opinia Koordynatora ds. dostępności przestrzeni publicznej nie jest formalnym uzgodnieniem projektu z zarządcą dróg publicznych (ZDM w Poznaniu) określonym na podstawie ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych.

Koordynator ds. dostępności przestrzeni publicznej

Podpisane przez: Mariusz Andrzej
Filewicz
Data: 2025.09.10 09:33:01 CEST

Zarząd Dróg Miejskich, ul. Wilczak 17, 61-623 Poznań

tel. +48 61 646 33 44 | fax +48 61 820 17 09 | zdm@zdm.poznan.pl | www.zdm.poznan.pl

b. MIR opinia pozytywna, pismo znak: MIR-I.7223.1.15.2025

URZĄD MIASTA POZNANIA
BIURO MIEJSKIEGO INŻYNIERA RUCHU

POZnań*

Poznań, 02.04.2025 roku
Znak sprawy: MIR-I.7223.1.15.2025

Nr rejestru: 02042500368

STADTRAUM POLSKA SP.ZO.O.
UL. K. DRUŻBICKIEGO 11
61-693 POZNAŃ

Działając na podstawie art. 10 ust. 6 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. - Prawo o ruchu drogowym oraz Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 23 września 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków zarządzania ruchem na drogach oraz wykonywania nadzoru nad tym zarządzaniem w związku z przekazaniem w dniu 07.03.2025 r., wnioskiem dotyczącym zaopiniowania geometrii drogi w projekcie budowlanym dla inwestycji drogowej pn.: „Projekt chodnika po wschodniej stronie ul. Piółunowej na odcinku od ul. Kminkowej do ul. Podbiałowej”, na podstawie projektu sporządzonego przez Pana Pawła Borowiaka przestaną dokumentację techniczną pozytywnie z uwagą:

1. Projektowana szerokość chodnika powinna być zgodna z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 24 czerwca 2022 r. w sprawie przepisów techniczno – budowlanych dotyczących dróg publicznych oraz Standardami Dostępności Miasta Poznania.
2. Wszystkie rozwiązania geometryczne, dotyczące odwodnienia i oświetlenia należy wykonać zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 24 czerwca 2022 r. w sprawie przepisów techniczno – budowlanych dotyczących dróg publicznych i Standardami Dostępności Miasta Poznania.
3. Przedmiotowy projekt budowlany należy przekazać do Zarządu Transportu Miejskiego w Poznaniu celem uzgodnienia projektowanego przystanku autobusowego.
4. Przedmiotowa opinia nie dotyczy organizacji ruchu, którą należy osobno zatwierdzić osobnym opracowaniem.

z up. PREZYDENTA MIASTA
Michał Jędrka
z-ca Dyrektora BIURA
MIEJSKIEGO INŻYNIERA RUCHU

Sprawę prowadzi: Daria Biela

Informacje na temat przetwarzania danych osobowych znajdują się pod adresem:
<https://www.um.poznan.pl/klauzulainformacyjna/>Urząd Miasta Poznania, Biuro Miejskiego Inżyniera Ruchu, plac Kolegiacki 17, 61-841 Poznań
tel. +48 61 646 33 44, mir@um.poznan.pl, www.poznan.pl

c. Poznański Związek Spółek Wodnych uzgodnienie projektu, pismo znak: L.dz.nr1296/2025

Poznański Związek Spółek Wodnych
ul. Słowackiego 13; 60-822 Poznań; (061) 841-70-28

Poznań, dnia 18.07.2025 r.

L.dz. nr 1296/2025

Poznański Związek Spółek Wodnych
60-822 Poznań, ul. Słowackiego 13
tel. 061 841 70 28
NIP 777-00-04-084 REGON 631000423

Stadtraum Polska Sp. z o.o.
ul. Drużbickiego 11
61-693 Poznań

Dotyczy: Projekt chodnika po wschodniej stronie ul. Piotunowej na odcinku od ul. Kminkowej do ul. Podbiałowej.

Poznański Związek Spółek Wodnych w odpowiedzi na pismo z dnia 08.07.2025 r. Wasz znak St-245/110/07/25/P uzgadnia projekt odcinka chodnika po wschodniej stronie ulicy Piotunowej na odcinku Kminkowej do ulicy Podbiałowej na rzecz Zarządu Dróg Miejskich w Poznaniu; ul. Wilczak 17, 61-623 Poznań na terenie działek nr: 4/2, 100/2, 94/16 bez uwag.

DYREKTOR

mgr inż. Leszek Korzep

- d. Zarząd Transportu Miejskiego w Poznaniu opinia pozytywna, pismo znak: ZTM.TU.4116.2.25.2025

Zarząd Transportu Miejskiego
Poznań, dnia 09.07.2025 r.

Stadtraum Polska Sp. z o.o.
ul. Drużbickiego 11
61-693 Poznań
biuro@stadtraum.com
weronika.ostrowska@stadtraum.com

Dotyczy: projektu chodnika po wschodniej stronie ul. Piółunowej na odcinku od ulicy Kminkowej do ulicy Podbiałowej

ZTM.TU.4116.2.25.2025

W nawiązaniu do przesłanego maila w dniu 09.07.2025 wraz z projektami uwzględniającymi uwagi zawarte w piśmie ZTM.TU.4116.2.25.2025 z dnia 12.05.2025, informujemy, że Zarząd Transportu Miejskiego w Poznaniu opiniuje pozytywnie przedłożoną dokumentację.

Z poważaniem
Z-ca Dyrektora
Ds. Publicznego Transportu Zbiorowego

Do wiadomości:

- IP
- MIR

Zarząd Transportu Miejskiego, ul. Matejki 59, 60-770 Poznań
tel./fax 61 646 33 44 | ztm@ztm.poznan.pl | www.ztm.poznan.pl
Nr rejestrowy BDO: 000138597
Sprawę prowadzi: Tomasz Świto, tel. 61 834 61 80, e-mail: t.swito@mail.ztm.poznan.pl

stadtraum

Projekt wykonawczy

Opracowanie dokumentacji projektowej pn. „Projekt chodnika po wschodniej stronie ul. Piolunowej na odcinku od ul. Kminkowej do ul. Podbiałowej.”

e. Rado osiedla Morasko-Radojewo, pismo znak: WJPM-II.0023.3.17.2025
opinia pozytywna

URZĄD MIASTA POZNANIA
WYDZIAŁ WSPIERANIA JEDNOSTEK
POMOCNICZYCH MIASTA

POZnań*

Poznań, 21.05.2025 roku
Znak sprawy: WJPM-II.0022.3.17.2025

Nr rej.: 21052501834

Stadtraum Polska Sp. z o. o.
ul. Drużbickiego 11
61-693 Poznań

Szanowny Pan
Krzysztof Olejniczak
Dyrektor
Zarządu Dróg Miejskich

Dotyczy: zaopiniowania projektu chodnika po wschodniej stronie ul. Piolunowej na odcinku od ul. Kminkowej do ul. Podbiałowej

Szanowni Państwo,

przekazuję pismo Osiedla Morasko-Radojewo.

Z poważaniem
KIEROWNIK ODDZIAŁU
Krzysztof Drost
Kierownik Oddziału Obsługi Północ
/podpis elektroniczny/

Załączniki: 1

Sprawę prowadzi: LISOWSKI MATEUSZ, numer telefonu 61 878 45 98.

Urząd Miasta Poznania, Wydział Wspierania Jednostek Pomocniczych Miasta, ul. Libelta 16/20, 61-706 Poznań
tel. +48 61 878 41 38, wjpm@um.poznan.pl, www.poznan.pl

f.

Jednostka Pomocnicza Miasta Poznania
Osiedle Morasko-Radojewo

Poznań, 21 maja 2025 r.

Znak sprawy: WJPM-II.0022.3.17.2025

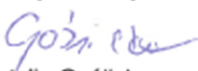
Stadtraum Polska Sp. z o. o.

**ul. Drużbickiego 11
61-693 Poznań**

Szanowni Państwo,

przekazuję uchwałę nr IX/ 46 /IV/2025 Rady Osiedla Morasko-Radojewo z dnia 12 maja 2025 r. w sprawie zaopiniowania projektu chodnika po wschodniej stronie ul. Piółunowej na odcinku od ul. Kminkowej do ul. Podbiałowej.

Z poważaniem
Przewodnicząca Zarządu Osiedle

Natalia Goślicka

Do wiadomości:

- Zarząd Dróg Miejskich.

Załącznik:

- uchwała nr IX/ 46 /IV/2025 Rady Osiedla Morasko-Radojewo z dnia 12 maja 2025 r.

UCHWAŁA NR IX/46/IV/2025
RADY OSIEDLA MORASKO-RADOJEWO
z dnia 12 maja 2025 r.

w sprawie zaopiniowania projektu chodnika po wschodniej stronie ul. Piolunowej na odcinku od ul. Kminkowej do ul. Podbiałowej

Na podstawie § 4 pkt 2 oraz § 5 ust. 1 pkt 7 lit. a uchwały Nr LXXXVII/1640/VIII/2023 Rady Miasta Poznania z dnia 30 czerwca 2023 r. w sprawie uchwalenia Statutu Osiedla Morasko-Radojewo (Dz. Urz. Woj. Wielk. z 2023 r., poz. 7209), uchwala się, co następuje:

- § 1. 1. Opiniuje się pozytywnie projekt chodnika po wschodniej stronie ul. Piolunowej na odcinku od ul. Kminkowej do ul. Podbiałowej.
2. Uwagi stanowią załącznik do uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Przewodniczącej Zarządu.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Rady Osiedla Morasko-Radojewo
Jerzy Kaczkowski

**UZASADNIENIE
DO PROJEKTU UCHWAŁY
RADY OSIEDLA MORASKO-RADOJEWO**

**w sprawie zaopiniowania projektu chodnika po wschodniej stronie ul. Piółunowej
na odcinku od ul. Kminkowej do ul. Podbiałowej**

W nawiązaniu do pisma firmy Stadtraum nr St-245/069/04/25/P z 25.04.2025 r., działającego na zlecenie Zarządu Dróg Miejskich oraz w świetle § 4 pkt 2 oraz § 5 ust. 1 pkt 7 lit. a statutu Osiedla, który stanowi, że do zadań Osiedla należą sprawy publiczne o znaczeniu lokalnym, dotyczące jego obszaru w zakresie gminnych dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego, a Osiedle realizuje zadania poprzez opiniowanie na etapie koncepcji – projektów inwestycji i przedsięwzięć zlecanych lub finansowanych przez Miasto, dotyczących obszaru Osiedla, podjęcie niniejszej uchwały jest zasadne.

Wnioskodawca

Radna Osiedla Morasko-Radojewo

Natalia Goślicka

Załącznik do uchwały nr IX/46/IV/2025

Rady Osiedla Morasko-Radojewo

z dnia 12 maja 2025 r.

**Uwagi dotyczące projektu chodnika po wschodniej stronie ul. Piotunowej
na odcinku od ul. Kminkowej do ul. Podbiałowej.**

Pozostawienie na wskazanym odcinku ul. Piotunowej, ruchu dwukierunkowego
z uwagi na brak możliwości wjazdu na posesję.

Radna Osiedla Morasko-Radojewo

Natalia Goślicka

g. ZDM w sprawie drogi jednokierunkowej, pismo znak: ZDM-IPI.475.17.2024.PŁ.26

ZDM-IPI.475.17.2024.PŁ.26

Poznań, zgodnie z datą w podpisie

WYDZIAŁ WSPIERANIA
JEDNOSTEK POMOCNICZYCH MIASTA UMP
ul. KAROLA LIBELTA 16 20
61-706 POZNAŃ
wjpm@um.poznan.pl
Osiedle Morasko - Radojewo
ZDM-25-107004

Dotyczy: Projekt chodnika po wschodniej stronie ul. Piółunowej na odcinku od ul. Kminkowej do ul. Podbiałowej – pismo do Rady Osiedla Morasko-Radojewo.

Zarząd Dróg Miejskich w Poznaniu, w nawiązaniu do Uchwały Rady Osiedla nr IX/46/IV/2025 z dnia 12 maja 2025r. w sprawie zaopiniowania projektu chodnika po wschodniej stronie ul. Piółunowej na odcinku od ul. Kminkowej do ul. Podbiałowej informuje, że uwaga Rady Osiedla dotycząca pozostawienia ruchu dwukierunkowego nie zostanie rozpatrzona.

Zgodnie z wcześniejszą uchwałą nr 7/IV/2025 Zarządu Osiedla Morasko-Radojewo z dnia 17 marca 2025r. oraz opinią Miejskiego Inżyniera Ruchu z dnia 2 kwietnia 2025r. znak sprawy: MIR-I.7221.1.164.2025r. w ul. Piółunowej zostanie wprowadzony ruch jednokierunkowy.

Jednocześnie Zarząd Dróg Miejskich wyjaśnia, że projekt organizacji ruchu zostanie skorygowany w taki sposób, aby zapewnić właściwą obsługę działek zlokalizowanych przy ulicy Piółunowej.

Z-ca Dyrektora
ds. inwestycji

Podpisane przez: Radosław Ciesielski
Data: 2025.06.18 19:27:51 CEST

Otrzymują:

1. Adresat
2. a/a (ZDM, Wilczak 17, 61-623 Poznań)
3. DOR (w miejscu)
4. Stadtraum Polska Sp. z o.o.

Pismo zostało sporządzone w postaci elektronicznej i podpisane kwalifikowanym podpisem elektronicznym. Doręczony może być również wydruk pisma podpisanego elektronicznie, uzyskany z systemu teleinformatycznego, zgodnie z art. 39³ Kodeksu Postępowania Administracyjnego.

Sprawę prowadzi:
Łeszyk Paulina, stanowisko ds. przygotowania inwestycji
tel. 616288585

Zarząd Dróg Miejskich, ul. Wilczak 17, 61-623 Poznań

tel. +48 61 646 33 44 | fax +48 61 820 17 09 | zdm@zdm.poznan.pl | www.zdm.poznan.pl

h. ZDM – opinia pozytywna, pismo znak: ZDM-IPI.475.17.2024.PŁ.33

ZDM-IPI.475.17.2024.PŁ.33

Poznań, 23 września 2025 r.

STADTRAUM POLSKA SP. Z O.O.
ul. DRUŻBICKIEGO 11
61-693 POZNAŃ
ZDM-25-180529

Dotyczy: Projekt chodnika po wschodniej stronie ul. Piolunowej na odcinku od ul. Kminkowej do ul. Podbiałowej.

Zarząd Dróg Miejskich w Poznaniu, opiniuje pozytywnie projekt przedłożony w dniu 11 września 2025r., dotyczący budowy chodnika po wschodniej stronie ul. Piolunowej na odcinku od ul. Kminkowej do ul. Podbiałowej.

Naczelnik Wydziału
Przygotowania Inwestycji
mgr inż. Mariusz Woźniak

Otrzymują:

1. Adresat
2. a/a (ZDM, Wilczak 17, 61-623 Poznań)

Sprawę prowadzi:
Łeszyk Paulina, ds. przygotowania inwestycji
tel. 616286585

Zarząd Dróg Miejskich, ul. Wilczak 17, 61-623 Poznań
tel. +48 61 646 33 44 | fax +48 61 820 17 09 | zdm@zdm.poznan.pl | www.zdm.poznan.pl

B. CZĘŚĆ OPISOWA

1. Informacje wstępne

1.1. Przedmiot opracowania

Przedmiotem opracowania jest projekt wykonawczy dla planowanej budowy chodnika po wschodniej stronie ulicy Piołunowej na odcinku od ul. Kminkowej do ul. Podbiałowej.

1.2. Podstawa opracowania

Podstawą opracowania jest umowa numer ZDM-IPI.334.25.2024 z dn. 22.07.2024 r. zawarta pomiędzy firmą stadtraum Polska Sp. z o.o., a Zarządem Dróg Miejskich w Poznaniu.

Dokumentację opracowano w oparciu o następujące materiały wyjściowe:

- Umowa numer ZDM-IPI.334.25.2024 z dn. 22.07.2024 r. na opracowanie dokumentacji projektowej pn. „Projekt chodnika po wschodniej stronie ul. Piołunowej na odcinku od ul. Kminkowej do ul. Podbiałowej”,
- Mapa do celów projektowych wykonana na potrzeby zamówienia,
- Ustawa z dn. 7 lipca 1994r. Prawo budowlane (Dz.U. 1994 Nr 89 poz. 414 z późniejszymi zmianami),
- Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 20 grudnia 2021r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy dokumentacji projektowej, specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych oraz programu funkcjonalno – użytkowego (Dz.U. Nr 2021 poz. 2454),
- Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 11 września 2020r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy projektu budowlanego (Dz.U. Nr 2020 poz. 1609 z późniejszymi zmianami),
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunków ich umieszczania na drogach (wraz z załącznikami nr 1-4). (Dz.U. 2003 Nr 220 poz. 2181 z późniejszymi zmianami).

- Ustawa z dnia 21 marca 1983r. o drogach publicznych (Dz.U. 1985 Nr 14 poz. 60 z późniejszymi zmianami),

1.3. Cel opracowania

Celem opracowania jest projekt wykonawczy branży drogowej w zakresie budowy chodnika po wschodniej stronie ul. Piółunowej na odcinku od ul. Kminkowej do ul. Podbiałowej.

1.4. Zestawienie działek

W poniższej tabeli przedstawiono zestawienie działek objętych projektem:

<i>L.p.</i>	<i>Nr Działki</i>	<i>Arkusz</i>	<i>Obręb</i>	<i>Nazwa obrębu</i>	<i>GO: Działki ewidencyjne</i>
1.	4/2	12	0055	Radojewo	306401_1.0055.AR_12.4/2
2.	100/2	12	0055	Radojewo	306401_1.0055.AR_12.100/2
3.	94/16	12	0055	Radojewo	306401_1.0055.AR_12.94/16

Właściciel / Władający:

- Miasto Poznań, obręb 0055, arkusz 12, działka nr: 4/2.
- Miasto Poznań, obręb 0055, arkusz 12, działka nr: 100/2.
- Miasto Poznań, obręb 0055, arkusz 12, działka nr: 94/16.

2. Oświadczenie projektanta i sprawdzającego

Oświadczenie projektanta

wymagane art. 20 ust. 4 Ustawy Prawo budowlane

Niniejszym oświadczam, że projekt:

Projekt wykonawczy

***Opracowanie dokumentacji projektowej pn. „Projekt chodnika po wschodniej stronie
ul. Piółunowej na odcinku od ul. Kminkowej do ul. Podbiałowej.”***

został sporządzony zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz zasadami wiedzy technicznej.

Poznań 09.2025

(miejscowość i data)

.....

Paweł Borowiak

Oświadczenie sprawdzającego

wymagane art. 20 ust. 4 Ustawy Prawo budowlane

Niniejszym oświadczam, że projekt:

Projekt wykonawczy

***Opracowanie dokumentacji projektowej pn. „Projekt chodnika po wschodniej stronie
ul. Piółunowej na odcinku od ul. Kminkowej do ul. Podbiałowej.”***

został sporządzony zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz zasadami wiedzy technicznej.

Poznań 09.2025

(miejscowość i data)

.....

Aleksander Sagan

3. Zakres opracowania

Projektowana budowa polegać będzie na wykonaniu poniższych robót budowlanych:

- Demontaż znaków drogowych i innych elementów bezpieczeństwa ruchu.
- Rozbiórka istniejącej wiaty przystankowej.
- Rozbiórka obiektów małej architektury
- Rozbiórka istniejącego obrzeża betonowego.
- Rozbiórka istniejącego krawężnika betonowego.
- Rozbiórka istniejącego ścieku korytkowego.
- Rozbiórka istniejących płyt betonowych 50x50 cm.
- Rozbiórka istniejącej nawierzchni z płyt betonowych.
- Frezowanie istniejącej nawierzchni jezdni.
- Wykonanie wykopu pod konstrukcję proj. elementów infrastruktury.
- Odpowiednie zabezpieczenie elementów istniejącej infrastruktury.
- Wyprofilowanie, zagęszczenie i oczyszczenie podłoża gruntowego.
- Wykonanie ławy betonowej z oporem z C12/15.
- Wykonanie podsypki cementowo-piaskowej, gr. 4cm.
- Wykonanie podsypki cementowo-piaskowej, gr. 3cm.
- Wykonanie podsypki cementowo-kruszywowej, gr. 3cm.
- Ułożenie krawężnika betonowego 15x30x100 cm.
- Ułożenie krawężnika betonowego przystankowego 43,5x33,4x100 cm.
- Ułożenie obrzeża betonowego 8x30x100 cm.
- Wykonanie podbudowy z betonu cementowego C8/10, gr. 20cm.
- Wykonanie nawierzchni z betonowych płyt chodnikowych 50x50, gr. 7cm, kolor jasnoszary.
- Wykonanie nawierzchni z kostki betonowej, typ „cegiełka”, gr. 8cm, kolor jasnoszary.
- Wykonanie nawierzchni z kostki granitowej surowołupanej, 8/11cm.
- Regulacja wysokościowa istniejącego chodnika.
- Wykonanie nawierzchni z betonowych płyt z wypustkami dla niewidomych (typ B), szer. 0,3m, gr. 7cm.
- Wykonanie nawierzchni z betonowych płyt z wypustkami dla niewidomych (typ A), szer. 0,3m, gr. 7cm.

- Wykonanie nawierzchni z betonowych płyt z wypustkami dla niewidomych (typ A), szer. 0,6m, gr. 7cm.
- Wykonanie nawierzchni z betonowych płyt z wypustkami dla niewidomych (typ C2), szer. 0,4x0,4m, gr. 7cm.
- Wykonanie nawierzchni z betonowych płyt z wypustkami dla niewidomych (typ C4), szer. 0,4x0,8m, gr. 7cm.
- Wykonanie podbudowy zasadniczej z mieszanki związanej cementem C5/6, gr. 20 cm.
- Wykonanie podbudowy zasadniczej z betonu asfaltowego AC 16 P, gr. 6 cm.
- Wykonanie warstwy wiążącej z betonu asfaltowego AC 16 W, gr: 5 cm.
- Wykonanie warstwy ścieralnej z betonu asfaltowego AC 11 S, gr. 4 cm..
- Odtworzenie nawierzchni jezdni (wykonane przez gwaranta Zakładu Robót Drogowych w Poznaniu (gwarancja do listopada 2026)).
- Montaż wiaty przystankowej.
- Montaż znaków drogowych, wykonanie oznakowania poziomego.
- Założenie zieleni.
- Uprzątnięcie terenu budowy.

4. Istniejące zagospodarowanie pasa drogowego

Teren objęty opracowaniem zlokalizowany jest w północnej części miasta Poznania, w dzielnicy Radojewo, w rejonie ul. Piołunowej.

Szczegółowa lokalizacja analizowanego obszary została przedstawiona na planie orientacyjnym na rys. nr 1 – *Plan orientacyjny*.

W stanie istniejącym, na analizowanym obszarze, na całej długości ul. Piołunowej występuje bitumiczna nawierzchnia jezdni, bez chodników. Wzdłuż istniejącej jezdni, po wschodniej stronie, od skrzyżowania z ulicą Podbiałową, do istniejącego wpustu zlokalizowany jest ściek korytkowy. Za skrzyżowaniem z ulicą Kminkową, po wschodniej stronie, zlokalizowana jest platforma przystankowa „Radojewo”

Poniżej przedstawiono przykładowe zdjęcia stanu istniejącego:

5. Projektowane zagospodarowanie terenu

Rozwiązania w planie

Projekt na ul. Piółunowej zakłada budowę nowego chodnika zlokalizowanego po wschodniej stronie ulicy, na południe od skrzyżowania z ulicą Podbiałową wraz z projektowaną zielenią, zjazdami do posesji prywatnych, wlotu ulicy Kminkowej, przebudowę platformy przystankowej oraz odtworzenie pasa ruchu (wykonane przez gwaranta Zakładu Robót Drogowych w Poznaniu (gwarancja do listopada 2026)).

Chodnik został zaprojektowany równolegle do jezdni o szerokości od 2,15 do 3,17 m. W obrębie istniejącego drzewa szerokość chodnika została zmniejszona do 2,15, a pozostała przestrzeń w pasie drogowym zagospodarowana została przez projektowaną zielenią. Długość krawędzi peronowej platformy przystankowej „Radojewo” zaprojektowano o długości 20,0 m. Nawierzchnia platformy przystankowej wyniesiona została na 18,4 cm.

Równolegle do projektowanego chodnika zaprojektowano ściek przykrawężnikowy o szerokości 20 cm.

Zjazdy do posesji prywatnych zaprojektowane zostały jako zjazdy zwykłe, klasy C2 o szerokości 3,5 m. Połączeniem krawędzi zjazdu i jezdni zaprojektowano za pomocą skosu 1:1 m.

Wlot na ul. Kminkowej zaprojektowany został jako zjazd zwykły, klasy C2 o szerokości 5,5 m. Połączenie krawędzi zjazdu i jezdni zaprojektowano za pomocą promienia o wartości 3,0 m.

Wokół istniejących słupów oświetlenia drogowego, zlokalizowanych na chodniku lub platformie przystankowej, zaprojektowano opaskę.

Wzdłuż krawędzi peronowej, w odległości 0,8 m, zaprojektowano Fakturowe Oznaczenia Nawierzchniowe (faktury bezpieczeństwa (typ B), faktury kierunkowej (typ A), faktury uwagi (typ C)) oraz miejsce oczekiwania o wymiarach 150x150 cm.

Rozwiązania projektowe w planie przedstawiono na rysunku nr 2 – Plan sytuacyjny.

Rozwiązania w przekroju podłużnym

Niweletę projektowanego chodnika należy wykonać w nawiązaniu do istniejącej niwelety ul. Piołunowej na dz. ewid. nr 4/2.

Droga w przekroju poprzecznym

Pochylenie poprzeczne na projektowanych chodnikach przyjęto od 1% do 2%.

W miejscach gdzie występuje pochylenie wypadkowe poprzeczne inne niż powyższe należy wykonać projektowane nawierzchnie przy zachowaniu minimalnego spadku 0,3% w stronę projektowanego ścieku przykrawężnikowego.

Wykonawca robót budowlanych zobowiązany jest dostosować pochylenie projektowanej infrastruktury drogowej do istniejących elementów zlokalizowanych w obrębie prowadzonych prac tj. m. in. do istniejących furtek, bram wjazdowych, chodników, jezdni, itp.

Projektowane rozwiązania w przekroju poprzecznym przedstawione są na rysunku nr 3 Przekroje normalne.

Obszar oddziaływania

Obszar oddziaływania ogranicza się do działek, na których przewidziano realizację zakresu prac.

Obszar oddziaływania wg niniejszego projektu wykonawczego, ogranicza się do:

- Nazwa miejscowości: **Poznań**
- Jednostka ewidencyjna: **Poznań 306401_1**
- Obręb: **Radojewo 0055**
- Arkusz: **12**
- Działki: **100/2, 4/2, 94/16**

Zakres objęty projektem wykonawczym nie oddziałuje na inne niż wymienione działki – tereny.

Podstawa prawna:

1. Ustawa z dnia 31 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. 1985 Nr 14 poz. 60).
2. Ustawa z dnia 7 lipca 1995 r. Prawo budowlane (Dz. U. 1994 Nr 90 poz. 414).
3. Ustawa z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczegółowych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz. U. 2003 Nr 80 poz. 721).
4. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 24 czerwca 2022 roku w sprawie przepisów techniczno-budowlanych dotyczących dróg publicznych (Dz. U. 2022 poz. 1518).

6. Infrastruktura techniczna niebędąca przedmiotem projektu

W obszarze objętym projektem występują następujące sieci uzbrojeń podziemnych:

- sieć kanalizacyjna,
- sieć gazowa,
- sieć wodociągowa,
- sieć elektroenergetyczna,
- sieć teletechniczna.

W przypadku ewentualnego odkrycia uzbrojenia podziemnego, podczas prowadzenia robót ziemnych, fakt ten należy zgłosić do Zarządcy sieci.

W ramach zadania należy dostosować rzędne wysokościowe studni oraz innych elementów infrastruktury do niwelety projektowanego chodnika.

7. Konstrukcje nawierzchni

Konstrukcja chodnika

- Kostka betonowa, typ „cegiełka”, kolor jasnoszary, gr. 8 cm.
- Podsypka cementowo-piaskowa 1:4 – gr. 3 cm.
- Podbudowa zasadnicza z betonu cementowego C8/10, gr. 20 cm.

Konstrukcja zjazdów

- Kostka betonowa, typ „cegiełka”, kolor jasnoszary, gr. 8 cm.
- Podsypka cementowo-piaskowa 1:4 – gr. 3 cm.
- Podbudowa zasadnicza z betonu cementowego C8/10, gr. 20 cm.

Konstrukcja platformy przystankowej

- Betonowe płyty chodnikowe 50x50x7, kolor jasnoszary, gr. 7 cm.
- Podsypka cementowo-piaskowa 1:4 – gr. 4 cm.
- Podbudowa zasadnicza z betonu cementowego C8/10, gr. 20 cm.

Konstrukcja chodnika z fakturowymi oznaczeniami nawierzchni

- Płyty betonowe z wypustkami dla niewidomych, gr. 7 cm.
- Podsypka cementowo-piaskowa 1:4 – gr. 4 cm.
- Podbudowa zasadnicza z betonu cementowego C8/10, gr. 20 cm.

Konstrukcja opaski

- Kostka granitowa surowo łupana, 8/11 cm.
- Podsypka cementowo-piaskowa 1:4 – gr. 3 cm.
- Podbudowa zasadnicza z betonu cementowego C8/10, gr. 20 cm.

Konstrukcja ścieku przykrawężnikowego

- Kostka betonowa, typ „cegiełka”, kolor jasnoszary, gr. 8 cm.
- Podsypka cementowo-piaskowa 1:4 – gr. 3 cm.
- Ława betonowa z oporem C12/15.

Konstrukcja jezdni

- Warstwa ścieralna AC 11 S, gr. 4 cm.
- Warstwa wiążąca z betonu asfaltowego AC 16 W, gr. 5 cm.
- Podbudowa zasadnicza z betonu asfaltowego AC 16 P, gr. 6 cm,
- Podbudowa zasadnicza z mieszanki związanej cementem C5/6, gr. 20 cm.

Alternatywna konstrukcja chodnika w pobliżu istniejącego drzewa (w przypadku, gdy na etapie budowy stwierdzony zostanie system korzeniowy, który niemożliwi ułożenie nawierzchni z kostki betonowej)

- Mieszanka kruszywowo-żwirowa o drobnym uziarnieniu z dodatkiem naturalnego środka wiążącego – naturalna żywica pochodzenia roślinnego, gr. 3 cm.
- Mieszanka kruszyw łamanych, dobrze zagęszczająca się i stanowiąca podbudowę zasadniczą pod warstwę wierzchnią, gr. 5 cm.
- Kliniec 4-31,5 mm, gr. 15 cm,
- Pospółka, gr. 10 cm.

8. Zieleń

W projekcie przewidziano założenie trawników. Wykonawca powinien zapewnić ich roczną pielęgnację gwarancyjną.

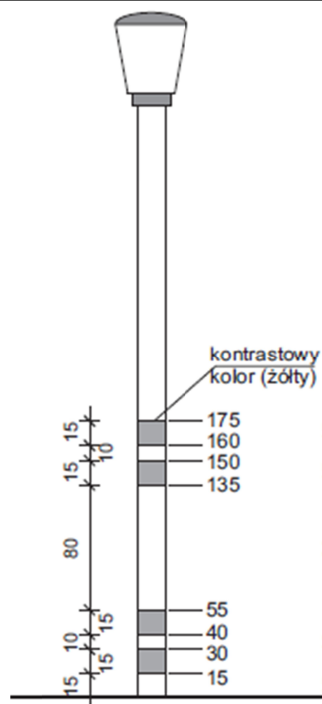
W ramach opracowania wykonano inwentaryzację dendrologiczną.

9. Odwodnienie

Zaprojektowano zmianę lokalizacji wpustu odwodnieniowego oraz przebudowę na wpust z osadnikiem, a istniejący ściek zastąpiony został przez ściek przykrawężnikowy z kostki brukowej. Wody opadowe i roztopowe, analogicznie jak w stanie istniejącym, będą odprowadzane za pomocą wpustu do cieku.

10. Informacje uzupełniające

- Na istniejących słupach oświetleniowych oraz niskiego napięcia należy wykonać oznaczenia z taśmy pryzmatycznej (zalecany jest kolor żółty lub inny kolor o kontraście powyżej 50%) zgodnie ze Standardami dostępności dla miasta Poznania. Przykład lokalizacji oznaczeń przedstawiony poniżej.

- Na terenie objętym inwestycją nie występują wpływy związane z eksploatacją górniczą.
- Teren przeznaczony pod inwestycję nie leży w obszarze objętym ochroną przyrodniczą, terenie krajobrazowym, rezerwacie przyrody.
- W omawianym terenie nie udokumentowano złóż surowców kopalnych, nie ma ujęć wody pitnej, nie ma ostoi zwierzyn.

Podpis projektanta:

C. CZĘŚĆ RYSUNKOWA

Spis rysunków:

- Rysunek nr 1 – Plan orientacyjny
- Rysunek nr 2 – Plan sytuacyjny
- Rysunek nr 3 – Przekroje normalne
- Rysunek nr 4 – Szczegóły konstrukcyjne
- Rysunek nr 5 – Plan warstwiczny

D. INFORMACJA BIOZ – BRANŻA DROGOWA

Nazwa i adres obiektu budowlanego:

Opracowanie dokumentacji projektowej pn. „Projekt chodnika po wschodniej stronie ul. Piółunowej na odcinku od ul. Kminkowej do ul. Podbiałowej.”.

Nazwa inwestora oraz jego adres:

Zarząd Dróg Miejskich w Poznaniu

ul. Wilczak 17

61-623 Poznań

Imię i nazwisko projektanta sporządzającego informację:

Paweł Borowiak – WKP/0289/POOD/12

Zakres robót dla całego zamierzenia budowlanego oraz kolejność realizacji poszczególnych obiektów:

- Demontaż znaków drogowych i innych elementów bezpieczeństwa ruchu.
- Rozbiórka istniejącej wiaty przystankowej.
- Rozbiórka obiektów małej architektury
- Rozbiórka istniejącego obrzeża betonowego.
- Rozbiórka istniejącego krawężnika betonowego.
- Rozbiórka istniejącego ścieku korytkowego.
- Rozbiórka istniejących płyt betonowych 50x50 cm.
- Rozbiórka istniejącej nawierzchni z płyt betonowych
- Frezowanie istniejącej nawierzchni jezdni.
- Wykonanie wykopu pod konstrukcję proj. elementów infrastruktury.
- Odpowiednie zabezpieczenie elementów istniejącej infrastruktury.
- Wyprofilowanie, zagęszczenie i oczyszczenie podłoża gruntowego.
- Wykonanie ławy betonowej z oporem z C12/15.
- Wykonanie podsypki cementowo-piaskowej, gr. 4cm.
- Wykonanie podsypki cementowo-piaskowej, gr. 3cm.
- Ułożenie krawężnika betonowego 15x30x100 cm.
- Ułożenie krawężnika betonowego przystankowego 43,5x33,4x100 cm.
- Ułożenie obrzeża betonowego 8x30x100 cm.

- Wykonanie podbudowy z betonu cementowego C8/10, gr. 20cm.
- Wykonanie nawierzchni z betonowych płyt chodnikowych 50x50, gr. 7cm, kolor jasnoszary.
- Wykonanie nawierzchni z kostki betonowej, typ „cegiełka”, gr. 8cm, kolor jasnoszary.
- Wykonanie nawierzchni z kostki granitowej surowołupanej, 8/11cm.
- Regulacja wysokościowa istniejącego chodnika.
- Wykonanie nawierzchni z betonowych płyt z wypustkami dla niewidomych (typ B), szer. 0,3m, gr. 7cm.
- Wykonanie nawierzchni z betonowych płyt z wypustkami dla niewidomych (typ A), szer. 0,3m, gr. 7cm.
- Wykonanie nawierzchni z betonowych płyt z wypustkami dla niewidomych (typ A), szer. 0,6m, gr. 7cm.
- Wykonanie nawierzchni z betonowych płyt z wypustkami dla niewidomych (typ C2), szer. 0,4x0,4m, gr. 7cm.
- Wykonanie nawierzchni z betonowych płyt z wypustkami dla niewidomych (typ C4), szer. 0,4x0,8m, gr. 7cm.
- Wykonanie podbudowy zasadniczej z mieszanki związanej cementem C5/6, gr. 20 cm.
- Wykonanie podbudowy zasadniczej z betonu asfaltowego AC 16 P, gr. 6 cm.
- Wykonanie warstwy wiążącej z betonu asfaltowego AC 16 W, gr: 5 cm.
- Wykonanie warstwy ścieralnej z betonu asfaltowego AC 11 S, gr. 4 cm..
- Odtworzenie nawierzchni jezdni (wykonane przez gwaranta Zakładu Robót Drogowych w Poznaniu (gwarancja do listopada 2026)).
- Montaż znaków drogowych, wykonanie oznakowania poziomego.
- Montaż wiaty przystankowej.
- Założenie zieleni.

Uprzątnięcie terenu budowy.

Wykaz istniejących obiektów budowlanych:

- jezdnie, platforma przystankowa,
- sieć uzbrojenia podziemnego.

Elementy istniejącego zagospodarowania terenu, które mogą stwarzać zagrożenie bezpieczeństwa i zdrowia ludzi:

- sieć kanalizacyjna,
- sieć gazowa,
- sieć wodociągowa,
- sieć elektroenergetyczna,
- sieć teletechniczna.

Zagrożenia bezpieczeństwa podczas realizacji robót budowlanych:

- wykonywanie prac ziemnych i w nawierzchniach z użyciem ciężkiego sprzętu – niebezpieczeństwo potrącenia, przygniecenia itp.,
- wykonywanie prac montażowych z podnośnika lub drabiny – niebezpieczeństwo upadku z wysokości, niebezpieczeństwo przygniecenia,
- wykonywanie robót przy utrzymanym ruchu pojazdów mechanicznych – niebezpieczeństwo potrącenia.

Instruktaż pracowników przed przystąpieniem do realizacji robót:

Nie wolno dopuścić pracownika do pracy, do której wykonania nie posiada wymaganych kwalifikacji lub potrzebnych umiejętności, a także dostatecznej znajomości przepisów oraz zasad BHP.

- szkolenie wstępne na stanowisku pracy powinno zapoznać pracowników z zagrożeniami występującymi na określonym stanowisku pracy, sposobami ochrony przed zagrożeniami, oraz metodami bezpiecznego wykonywania pracy na tym stanowisku
- pracownicy przed przystąpieniem do pracy powinni być zapoznani z ryzykiem zawodowym związanym z pracą na danym stanowisku pracy,
- fakt odbycia przez pracownika szkolenia wstępnego na stanowisku pracy powinien być potwierdzony przez pracownika na piśmie,
- na placu budowy powinny być udostępnione do stałego korzystania aktualne instrukcje bezpieczeństwa i higieny pracy dotyczące:
  - wykonywania prac związanych z zagrożeniami wypadkowymi lub zagrożeniami zdrowia pracowników,

- obsługi maszyn i innych urządzeń technicznych,
- postępowania z materiałami szkodliwymi dla zdrowia i niebezpiecznymi,
- udzielania pierwszej pomocy,

ww. instrukcje powinny określać czynności do wykonania:

- przed rozpoczęciem danej pracy
- zasady i sposoby bezpiecznego wykonywania danej pracy
- czynności do wykonania po jej zakończeniu
- zasady postępowania w sytuacjach awaryjnych stwarzających zagrożenia dla życia lub zdrowia pracowników.

Wskazanie środków technicznych i organizacyjnych, zapobiegających niebezpieczeństwom wynikającym z wykonywania robót budowlanych w strefach szczególnego zagrożenia zdrowia lub w ich sąsiedztwie, w tym zapewniających bezpieczną i sprawną komunikację, umożliwiającą szybką ewakuację na wypadek zagrożeń.

- roboty należy wykonywać zgodnie z warunkami określonymi w projekcie i wymaganiami Prawa Budowlanego,
- w czasie prowadzenia robót należy przestrzegać przepisów dotyczące ochrony środowiska, ochrony przed porażeniem prądem elektrycznym, bhp, ochrony interesów osób trzecich oraz przepisy związane z wykonywanymi robotami, uregulowane szczegółowo w zapisach Specyfikacji Technicznej Wykonawstwa i Odbioru Robót Budowlanych,
- prace należy wykonywać zgodnie z ustaleniami zawartymi w planie BiOZ.

1. Bezpośredni nadzór nad bezpieczeństwem i higieną pracy na stanowiskach pracy sprawują odpowiednio kierownik budowy (kierownik robót) oraz mistrz budowlany, stosowanie do zakresu obowiązków.

2. Osoba kierująca pracownikami jest obowiązana:

- organizować stanowiska pracy zgodnie z przepisami i zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy,
- dbać o sprawność środków ochrony indywidualnej oraz ich stosowania zgodnie z przeznaczeniem,

- organizować, przygotowywać i prowadzić prace, uwzględniając zabezpieczenie pracowników przed wypadkami przy pracy,
  - dbać o bezpieczny i higieniczny stan pomieszczeń pracy i wyposażenia technicznego, a także o sprawność środków ochrony zbiorowej i ich stosowania zgodnie z przeznaczeniem,
  - ustalić rodzaj prac, które powinny być wykonywane przez co najmniej dwie osoby w celu zapewnienia asekuracji ze względu na możliwość wystąpienia szczególnego zagrożenia dla zdrowia lub życia ludzkiego.
3. W razie stwierdzenia bezpośredniego zagrożenia dla życia lub zdrowia pracowników osoba kierująca pracownikami obowiązana jest do niezwłocznego wstrzymania prac i podjęcia działań w celu usunięcia tego zagrożenia.
4. Pracownicy zatrudnieni na budowie powinni być wyposażeni w środki ochrony indywidualnej oraz odzież i obuwie robocze. Środki ochrony indywidualnej w zakresie ochrony zdrowia i bezpieczeństwa użytkowników tych środków powinny zapewniać wystarczającą ochronę przed występującymi zagrożeniami np. uszkodzenie skóry, twarzy, wzroku, słuchu, upadek z wysokości. Kierownik budowy obowiązany jest informować pracowników o sposobach posługiwania się tymi środkami.
5. Przyczyny organizacyjne powstania wypadków przy pracy:
- niewłaściwa ogólna organizacja pracy,
  - nieprawidłowy podział pracy lub rozplanowanie zadań,
  - niewłaściwe polecenia przełożonych,
  - brak nadzoru,
  - brak instrukcji posługiwania się czynnikami materialnym,
  - tolerowanie przez nadzór odstępstw od zasad bezpiecznej pracy,
  - brak lub niewłaściwe przeszkolenie w zakresie bezpieczeństwa pracy i ergonomii,
  - dopuszczenie do pracy pracownika z przeciwwskazaniami lub bez badań lekarskich,
  - niewłaściwa organizacja stanowiska pracy,

- niewłaściwe usytuowanie urządzeń na stanowisku pracy,
- nieodpowiednie przejścia i dojścia,
- brak środków ochrony indywidualnej lub niewłaściwy ich dobór.

6. Przyczyny techniczne powstania wypadków przy pracy:

- niewłaściwy stan czynnika materialnego,
- wady konstrukcyjne czynnika materialnego będące źródłem zagrożenia,
- niewłaściwa stateczność czynnika materialnego,
- brak lub niewłaściwe urządzenia zabezpieczające,
- brak środków ochrony zbiorowej lub niewłaściwy ich dobór,
- brak lub niewłaściwa sygnalizacja zagrożeń,
- niedostosowanie czynnika materialnego do transportu, konserwacji lub napraw,
- niewłaściwe wykonanie czynnika materialnego,
- zastosowanie materiałów zastępczych,
- niedotrzymanie wymaganych parametrów technicznych,
- wady materiałowe czynnika materialnego,
- ukryte wady materiałowe czynnika materialnego,
- niewłaściwa eksploatacja czynnika materialnego,
- nadmierna eksploatacja,
- niedostateczna konserwacja,
- niewłaściwa naprawy i remonty.

Kierownik budowy jest obowiązany zapewnić sporządzenie przed rozpoczęciem budowy, planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia.

- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23.06.2003 roku zawierającym szczegółową informację w sprawie dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz zakresu i formy planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (Dz. U. nr 120, poz.1126).
- Ustawa Prawo Budowlane, art. 21.